

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**Załącznik do uchwały nr 28 Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
z dnia 24 maja 2018 r.**

**SPRAWOZDANIE ROCZNE
Z REALIZACJI PLANU DZIAŁANIA KSOW
NA LATA 2014 - 2020**

Warszawa, marzec 2018 r.

**Podsumowanie realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020
Stan na 31 grudnia 2017 r.**

1. Przebieg realizacji działań KSOW (celów KSOW) oraz priorytetów PROW w ujęciu finansowym i ilościowym, w szczególności liczba i wartość złożonych wniosków, zawartych umów oraz zrealizowanych operacji w ramach działań i priorytetów.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków w ramach Planu operacyjnego 2016-2017 przedstawiono w załączniku 1 do niniejszego sprawozdania – plik „Zal_1_PD_2017.xlsx”.

Koszty całkowite

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wysokości limitów środków dostępnych w ramach schematów pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. 2017 poz. 2261) określiło nowe wysokości limitów dla poszczególnych jednostek zaangażowanych w działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz w realizację działań informacyjno-promocyjnych PROW 2014-2020.

W tabeli 1 przedstawiono zbiorcze zestawienie wydatków, uwzględniając koszty funkcjonowania, w stosunku do limitów określonych w ww. rozporządzeniu w podziale na poszczególne jednostki wdrażające. Do przeliczenia określonych w EURO wysokości limitów przyjęto kurs 4,1476 zgodny z kursem na rok 2018 określonym w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa.

Tabela 1. Wydatki poniesione w ramach Schematu II Pomocy technicznej PROW 2014-2020

Lp.	Beneficjent	Wysokość limitów w EURO	Wysokość limitu w PLN	Wykorzystanie z funkcjonowaniem	Procentowe wykorzystanie limitu
1	SW dolnośląskiego	1 954 004	8 104 426,99	2 319 882,87	28,62%
2	SW kujawsko-pomorskiego	2 038 846	8 456 317,67	3 246 043,56	38,39%
3	SW lubelskiego	3 296 554	13 672 787,37	3 276 310,37	23,96%
4	SW lubuskiego	1 590 114	6 595 156,83	2 255 908,88	34,21%
5	SW łódzkiego	2 061 382	8 549 787,98	2 322 193,05	27,16%
6	SW małopolskiego	2 627 765	10 898 918,11	3 412 788,56	31,31%
7	SW mazowieckiego	4 949 942	20 530 379,44	6 251 671,85	30,45%
8	SW opolskiego	1 456 887	6 042 584,52	1 879 872,35	31,11%
9	SW podkarpackiego	3 079 479	12 772 447,10	3 396 461,35	26,59%
10	SW podlaskiego	2 447 145	10 149 778,60	2 661 865,87	26,23%
11	SW pomorskiego	1 723 342	7 147 733,28	1 810 418,58	25,33%
12	SW śląskiego	2 049 120	8 498 930,11	2 789 440,12	32,82%
13	SW świętokrzyskiego	1 879 768	7 796 525,76	2 179 306,39	27,95%

14	SW warmińsko-mazurskiego	2 332 145	9 672 804,60	2 235 057,83	23,11%
15	SW wielkopolskiego	2 710 286	11 241 182,21	2 749 392,50	24,46%
16	SW zachodniopomorskiego	1 894 350	7 857 006,06	2 039 790,86	25,96%
17	KOWR	460 116	1 908 377,12	159 240,48	8,34%
18	ARiMR	887 207	3 679 779,75	939 822,47	25,54%
19	MRiRW	38 990 000	161 714 924,00	20 746 798,46	12,83%
20	Minister RiRW	422 508	1 752 394,18	1 769 658,11	100,99%
21	Centrum Doradztwa Rolniczego	7 457 000	30 928 653,20	3 741 389,91	12,10%
22	Dolnośląski ODR	800 000	3 318 080,00	629 925,75	18,98%
23	Kujawsko-pomorski ODR	800 000	3 318 080,00	692 924,65	20,88%
24	Lubelski ODR	800 000	3 318 080,00	509 213,75	15,35%
25	Lubuski ODR	800 000	3 318 080,00	541 468,38	16,32%
26	Łódzki ODR	800 000	3 318 080,00	693 384,52	20,90%
27	Małopolski ODR	800 000	3 318 080,00	407 630,93	12,29%
28	Mazowiecki ODR	800 000	3 318 080,00	573 133,94	17,27%
29	Opolski ODR	800 000	3 318 080,00	481 897,31	14,52%
30	Podkarpacki ODR	800 000	3 318 080,00	621 334,40	18,73%
31	Podlaski ODR	800 000	3 318 080,00	590 638,30	17,80%
32	Pomorski ODR	800 000	3 318 080,00	423 631,87	12,77%
33	Śląski ODR	800 000	3 318 080,00	748 752,75	22,57%
34	Świętokrzyski ODR	800 000	3 318 080,00	675 967,54	20,37%
35	Warmińsko-mazurski ODR	800 000	3 318 080,00	645 349,55	19,45%
36	Wielkopolski ODR	800 000	3 318 080,00	546 765,93	16,48%
37	Zachodniopomorski ODR	800 000	3 318 080,00	456 262,82	13,75%
38	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA	893 792	3 707 091,70	3 462 705,37	93,41%
	RAZEM	100 001 752	414 767 266,60	84 884 302,18	20,47%

Zakładając równy podział alokacji na poszczególne lata, po 2,5 letnim okresie realizacji wykorzystanie powinno oscylować w okolicach 35% alokacji. W przypadku jednostek regionalnych KSOW wykorzystanie waha się od niewiele ponad 21% do ponad 38% w przypadku kujawsko-pomorskiej jednostki regionalnej. Średni poziom wykorzystania wśród samorządów wynosi 28,37%, co uwzględniając czas na „rozruch” należy uznać za wynik niewiele odbiegający od zakładanego. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 25,54% wykorzystania.

Wcześniej wymieniane rozporządzenie zwiększyło limity dostępnych środków o: ponad 100% w przypadku Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego, prawie 300% w przypadku Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie w związku z przejściem od 1 stycznia 2018 r. zadań Jednostki Centralnej KSOW oraz 370% dla MRiRW. Zwiększenie limitów spowodowało stosunkowo niewielkie wykorzystanie alokacji przez te jednostki: 12,10% przez CDR, średnio 17,40% przez WODR-y i 12,83% przez MRiRW.

Ogółem w ramach schematu II Pomocy technicznej PROW 2014-2020 wydatkowano prawie 85 mln zł, co stanowi 20,47% całego limitu.

Wsparcie funkcjonowania

Rozporządzenie o limitach zakłada procentowy udział środków w podziale na poszczególne kategorie kosztów, działania i udział Partnerów KSOW w realizowanych operacjach. Procentowe udziały określone w rozporządzeniu odnoszą się do całego Planu działania KSOW na lata 2014-2020, dlatego przedstawione poniżej dane należy traktować jako trend przedstawiający sytuację na dzień 31 grudnia 2017 r.

W tabeli 2 oraz na wykresach 1 i 2 przedstawiono udział kosztów przeznaczonych na wsparcie struktury organizacyjnej, niezbędnej do zapewnienia funkcjonowania krajowej sieci obszarów wiejskich.

Tabela 2. Poniesione koszty w ramach planu działania i wsparcia funkcjonowania (w PLN)

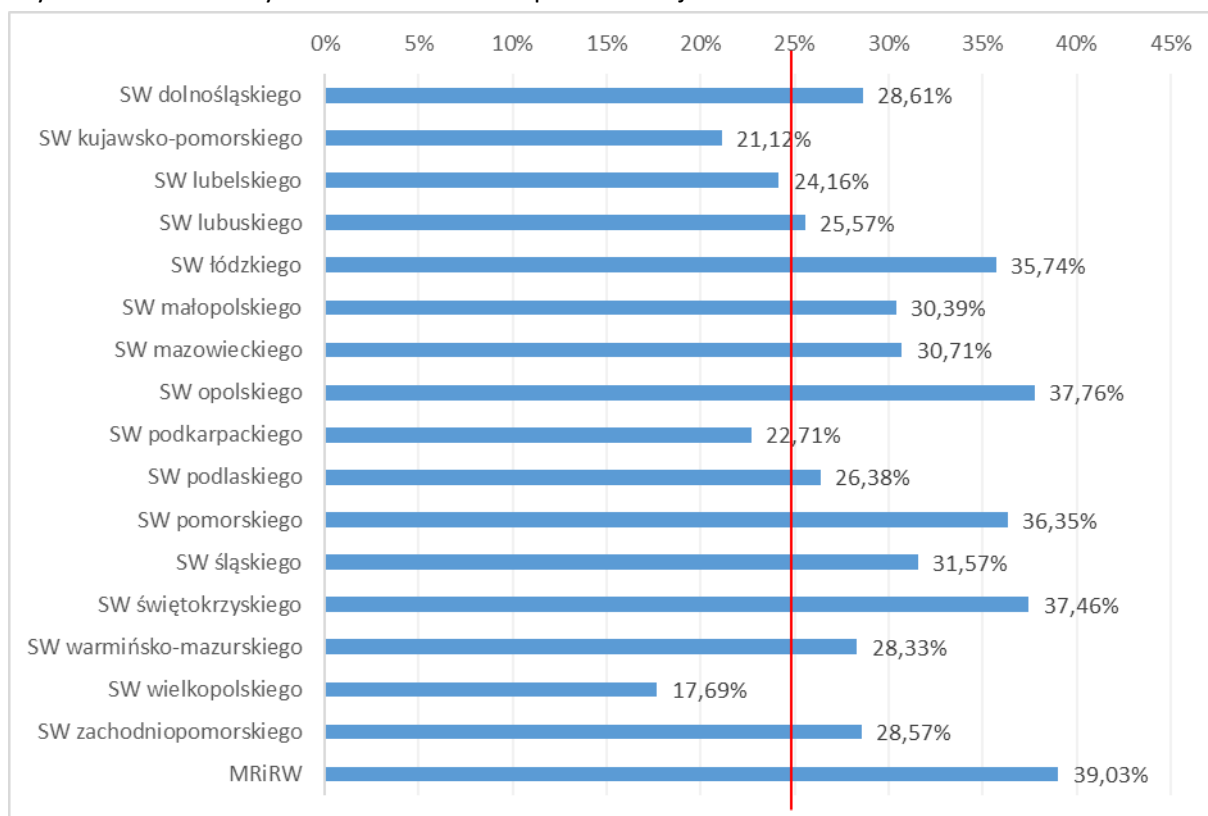
Lp.	Beneficjent	Plan działania	Wsparcie funkcjonowania	Procentowy udział kosztów funkcjonowania
1	SW dolnośląskiego	1 656 128,66	663 754,21	28,61%
2	SW kujawsko-pomorskiego	2 560 463,93	685 579,63	21,12%
3	SW lubelskiego	2 484 860,00	791 450,37	24,16%
4	SW lubuskiego	1 679 157,75	576 751,13	25,57%
5	SW łódzkiego	1 492 166,35	830 026,70	35,74%
6	SW małopolskiego	2 375 708,13	1 037 080,43	30,39%
7	SW mazowieckiego	4 331 884,27	1 919 787,58	30,71%
8	SW opolskiego	1 170 017,23	709 855,12	37,76%
9	SW podkarpackiego	2 625 048,76	771 412,59	22,71%
10	SW podlaskiego	1 959 618,39	702 247,48	26,38%
11	SW pomorskiego	1 152 255,04	658 163,54	36,35%
12	SW śląskiego	1 908 712,79	880 727,33	31,57%
13	SW świętokrzyskiego	1 363 018,42	816 287,97	37,46%
14	SW warmińsko-mazurskiego	1 601 883,78	633 174,05	28,33%

15	SW wielkopolskiego	2 263 049,21	486 343,29	17,69%
16	SW zachodniopomorskiego	1 457 010,32	582 780,54	28,57%
17	KOWR	159 240,48	0,00	0,00%
18	ARiMR	939 822,47	0,00	0,00%
19	MRiRW	12 648 895,98	8 097 902,48	39,03%
20	Minister RiRW ¹	1 063 136,27	706 521,84	39,92%
21	Centrum Doradztwa Rolniczego	2 050 659,84	1 690 730,07	45,19%
22	Dolnośląski ODR	300 744,27	329 181,48	52,26%
23	Kujawsko-pomorski ODR	388 858,31	304 066,34	43,88%
24	Lubelski ODR	292 319,33	216 894,42	42,59%
25	Lubuski ODR	285 656,39	255 811,99	47,24%
26	Łódzki ODR	299 922,89	393 461,63	56,75%
27	Małopolski ODR	174 137,01	233 493,92	57,28%
28	Mazowiecki ODR	348 465,79	224 668,15	39,20%
29	Opolski ODR	175 676,09	306 221,22	63,54%
30	Podkarpacki ODR	360 423,23	260 911,17	41,99%
31	Podlaski ODR	332 933,13	257 705,17	43,63%
32	Pomorski ODR	117 809,40	305 822,47	72,19%
33	Śląski ODR	456 674,26	292 078,49	39,01%
34	Świętokrzyski ODR	396 416,78	279 550,76	41,36%
35	Warmińsko-mazurski ODR	370 672,39	274 677,16	42,56%
36	Wielkopolski ODR	236 044,76	310 721,17	56,83%
37	Zachodniopomorski ODR	194 884,57	261 378,25	57,29%
38	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA ²	0,00	3 462 705,37	100,00%
	RAZEM	53 674 376,67	31 209 925,51	36,77%

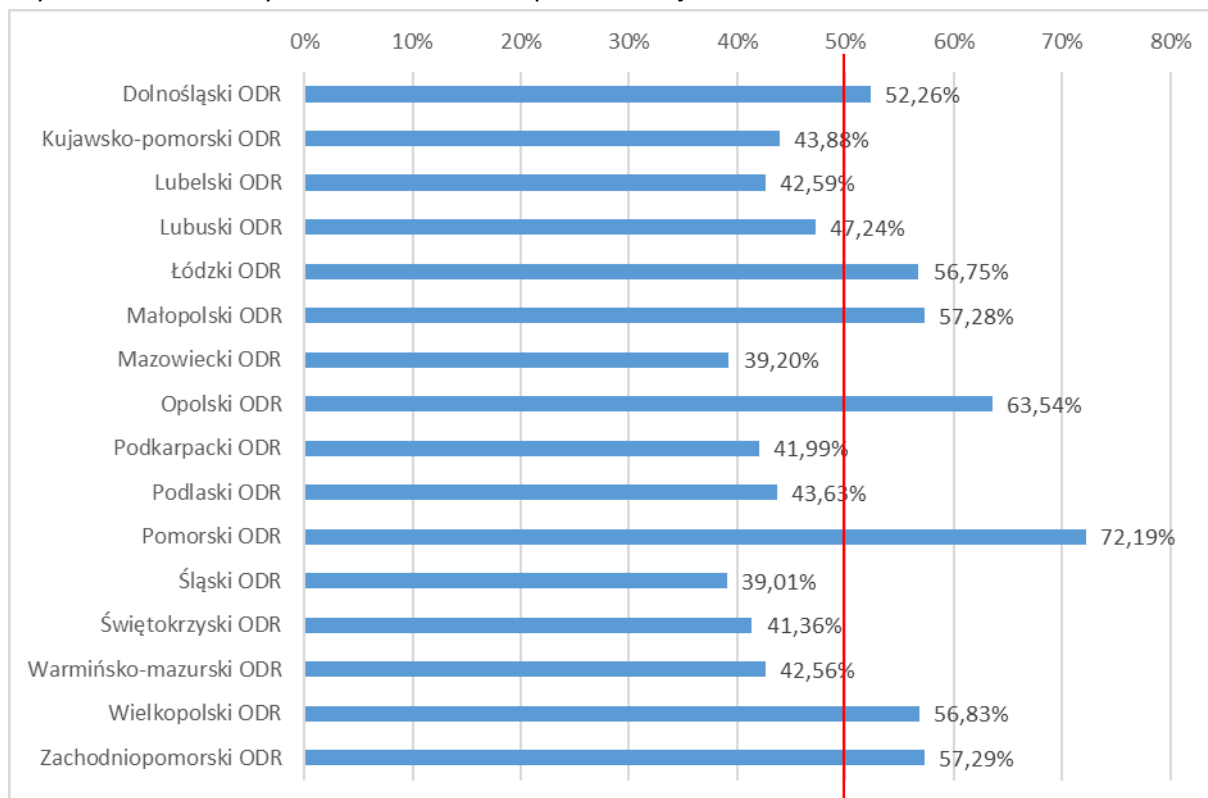
¹ Koszty na funkcjonowanie Jednostki Centralnej KSOW w 2015 r. w wysokości 706 521,84 oraz zrealizowane na poziomie centralnym operacje Partnerów KSOW w 2015 r. w wysokości 1 063 136,27

² Koszty funkcjonowania Jednostki Centralnej KSOW w latach 2016-2017

Wykres 1. Procentowy udział kosztów na wsparcie funkcjonowania – JR i MRiRW

Wykres 2. Procentowy udział kosztów na wsparcie funkcjonowania – WODR

W przypadku jednostek regionalnych i MRiRW koszty na wsparcie funkcjonowania nie powinny przekroczyć 25% progu. Na dzień 31 grudnia 2017 r. tylko cztery jednostki regionalne spełniają ten warunek. W przypadku MRiRW oraz JR województw: łódzkiego, opolskiego, pomorskiego i świętokrzyskiego koszty na wsparcie funkcjonowania przekraczają 35%.

Siedem Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego przekracza zakładany w ich przypadku 50% próg. Największe przekroczenie występuje w przypadku Pomorskiego (72,19%) i Opolskiego (63,54%) Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Plan działania KSOW na lata 2014-2020

Okres sprawozdawczy obejmuje operacje zrealizowane w ramach dwóch Planów operacyjnych KSOW, na lata 2014-2015 i 2016-2017

Tabela 3. Operacje zrealizowane w ramach Planu działania KSOW

	Operacje Partnerów KSOW		Operacje własne		Razem	
	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN
SW dolnośląskiego	30	714 156,92	38	941 971,74	68	1 656 128,66
SW kujawsko-pomorskiego	45	1 106 231,44	53	1 454 232,49	98	2 560 463,93
SW lubelskiego ³	30	1 147 319,14	39	1 318 503,86	69	2 465 823,00
SW lubuskiego	41	689 118,48	50	990 039,27	91	1 679 157,75
SW łódzkiego	29	822 536,28	27	669 630,07	56	1 492 166,35
SW małopolskiego	17	714 284,35	31	1 661 423,78	48	2 375 708,13
SW mazowieckiego	64	1 601 227,28	75	2 730 656,99	139	4 331 884,27
SW opolskiego	25	599 328,40	36	570 688,83	61	1 170 017,23
SW podkarpackiego	63	1 356 694,09	39	1 268 354,67	102	2 625 048,76
SW podlaskiego	44	665 573,36	51	1 294 045,03	95	1 959 618,39
SW pomorskiego	32	598 729,99	24	553 525,05	56	1 152 255,04
SW śląskiego	39	1 174 630,07	29	734 082,72	68	1 908 712,79
SW świętokrzyskiego	25	582 149,12	32	780 869,30	57	1 363 018,42
SW warmińsko-mazurskiego	21	643 532,40	35	958 351,38	56	1 601 883,78
SW wielkopolskiego	55	1 007 080,63	51	1 255 968,58	106	2 263 049,21
SW	38	698 940,35	53	758 069,97	91	1 457 010,32

³ Zestawienie nie uwzględnia częściowo rozliczonej operacji własnej w kwocie 19 037,00

zachodniopomorskiego						
KOWR	0	0,00	5	159 240,48	5	159 240,48
ARiMR	0	0,00	9	939 822,47	9	939 822,47
Instytucja Zarządzająca i Jednostka Centralna	32 ⁴	3 083 182,51	85	10 628 849,74	117	13 712 032,25
Centrum Doradztwa Rolniczego	0	0,00	40	2 050 659,84	40	2 050 659,84
Dolnośląski ODR	1	40 271,36	13	260 472,91	14	300 744,27
Kujawsko-pomorski ODR	0	0,00	19	388 858,31	19	388 858,31
Lubelski ODR	1	83 577,84	9	208 741,49	10	292 319,33
Lubuski ODR	0	0,00	22	285 656,39	22	285 656,39
Łódzki ODR	1	50 985,79	16	248 937,10	17	299 922,89
Małopolski ODR	1	49 072,80	8	125 064,21	9	174 137,01
Mazowiecki ODR	0	0,00	12	348 465,79	12	348 465,79
Opolski ODR	0	0,00	11	175 676,09	11	175 676,09
Podkarpacki ODR	0	0,00	11	360 423,23	11	360 423,23
Podlaski ODR	1	37 609,40	23	295 323,73	24	332 933,13
Pomorski ODR	0	0,00	6	117 809,40	6	117 809,40
Śląski ODR	1	53 173,14	25	403 501,12	26	456 674,26
Świętokrzyski ODR	0	0,00	9	396 416,78	9	396 416,78
Warmińsko-mazurski ODR	1	61 051,45	9	309 620,94	10	370 672,39
Wielkopolski ODR	0	0,00	19	236 044,76	19	236 044,76
Zachodniopomorski ODR	0	0,00	16	194 884,57	16	194 884,57
RAZEM	637	17 580 456,59	1030	36 074 883,08	1667	53 655 339,67

W okresie sprawozdawczym Partnerzy KSOW zrealizowali 637 operacji na kwotę prawie 17,6 mln zł przy 1030 operacjach własnych, zrealizowanych przez jednostki wdrażające. Średni koszt jednej operacji wyniósł 32 tys. zł.

W tabeli 4 i na wykresie 3 przedstawiono wykorzystanie środków w podziale na Działania KSOW. Dotychczas nie zrealizowano żadnych operacji w działaniu 1 „*Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020*”. Zadania określone w działaniu 7 „*Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich*” jednostki wsparcia

⁴ W dalszej części sprawozdania uwzględniono 11 operacji Partnerów KSOW zrealizowanych w 2015 r. z limitu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

sieci realizują ze środków przeznaczonych na funkcjonowanie KSOW i za wyjątkiem dwóch operacji MRiRW, nie są one objęte finansowaniem z planu działania.

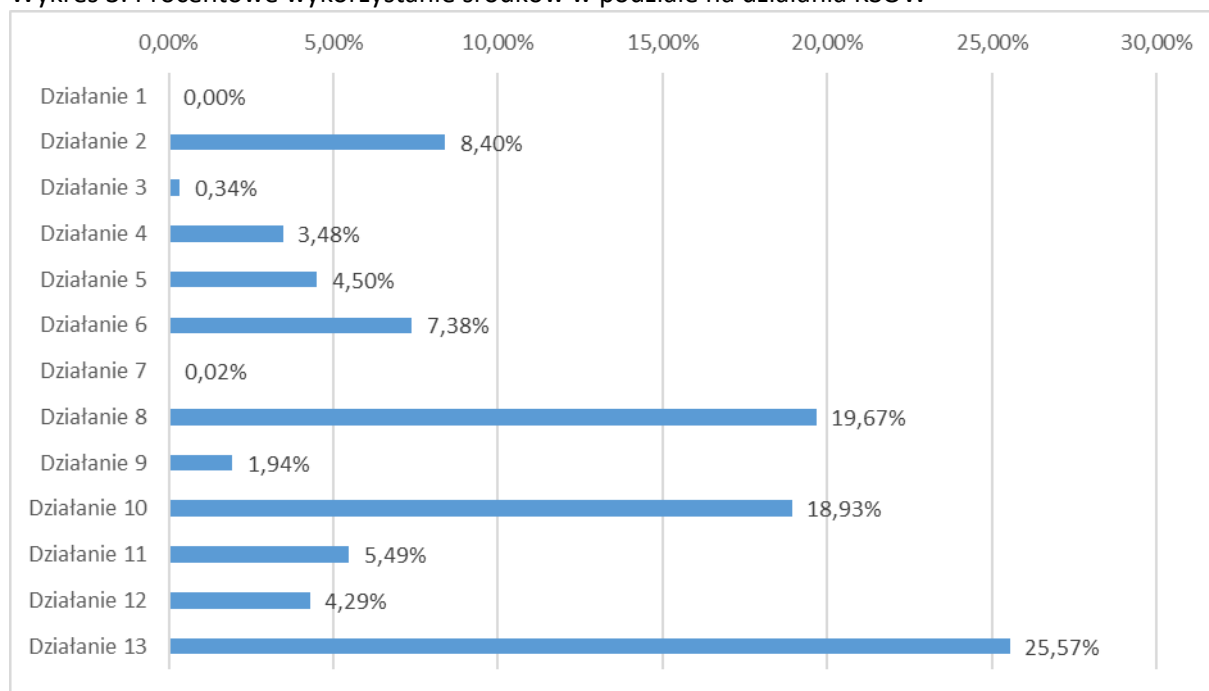
Najwięcej środków, prawie 14 mln zł (25,57%), zostało przeznaczone na działanie 13 „Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich”, co przekłada się również na największą liczbę operacji zrealizowanych w ramach tego działania - 408. Następne w kolejności są działanie 8 „Plan komunikacyjny PROW 2014-2020” i działanie 10 „Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą”, na które przeznaczono po ponad 10 mln zł, odpowiednio 19,67% i 18,93% środków.

Tabela 4. Operacje zrealizowane w ramach Planu działania KSOW w podziale na działania

Nr działania	Działanie	Liczba operacji	Kwota operacji w PLN
1	Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020	0	0,00
2	Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich	208	4 505 343,44
3	Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu	4	179 915,50
4	Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD), w tym zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej	45	1 867 854,41
5	Poszukiwanie Partnerów KSOW do współpracy w ramach Działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust.1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy	71	2 416 460,94
6	Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju	136	3 958 833,63
7	Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	2	12 530,65
8	Plan komunikacyjny PROW 2014-2020	367	10 553 211,25
9	Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji	38	1 040 153,27
10	Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą	199	10 159 453,91

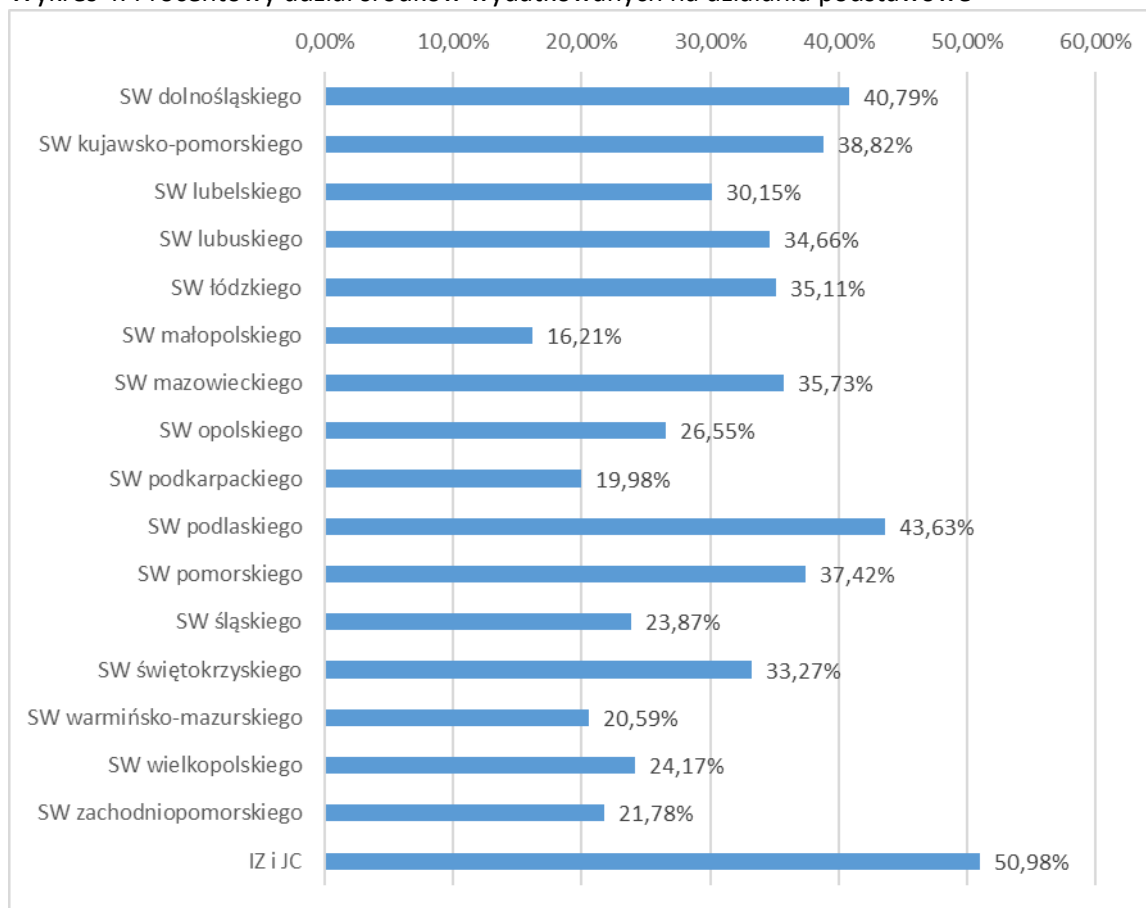
11	Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie	112	2 944 378,60
12	Identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich	77	2 299 618,56
13	Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich	408	13 717 585,51
	RAZEM	1667	53 655 339,67

Wykres 3. Procentowe wykorzystanie środków w podziale na działania KSOW

Na działania podstawowe KSOW (działania 1-9) określone w PROW 2014-2020 i w art. 54 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 1305/2013, przeznaczono 45,73% środków, a na działania dodatkowe KSOW (działania 10-13) – 54,27%. Uwzględniając tylko jednostki regionalne i Instytucję Zarządzającą (CDR, WODR-y, ARiMR oraz KOWR realizują operacje tylko w ramach działań podstawowych) udział działań podstawowych spada do 36,41%. W przypadku małopolskiej i podkarpackiej jednostki regionalnej koszty poniesione na działania dodatkowe KSOW stanowią ponad 80% wszystkich kosztów.

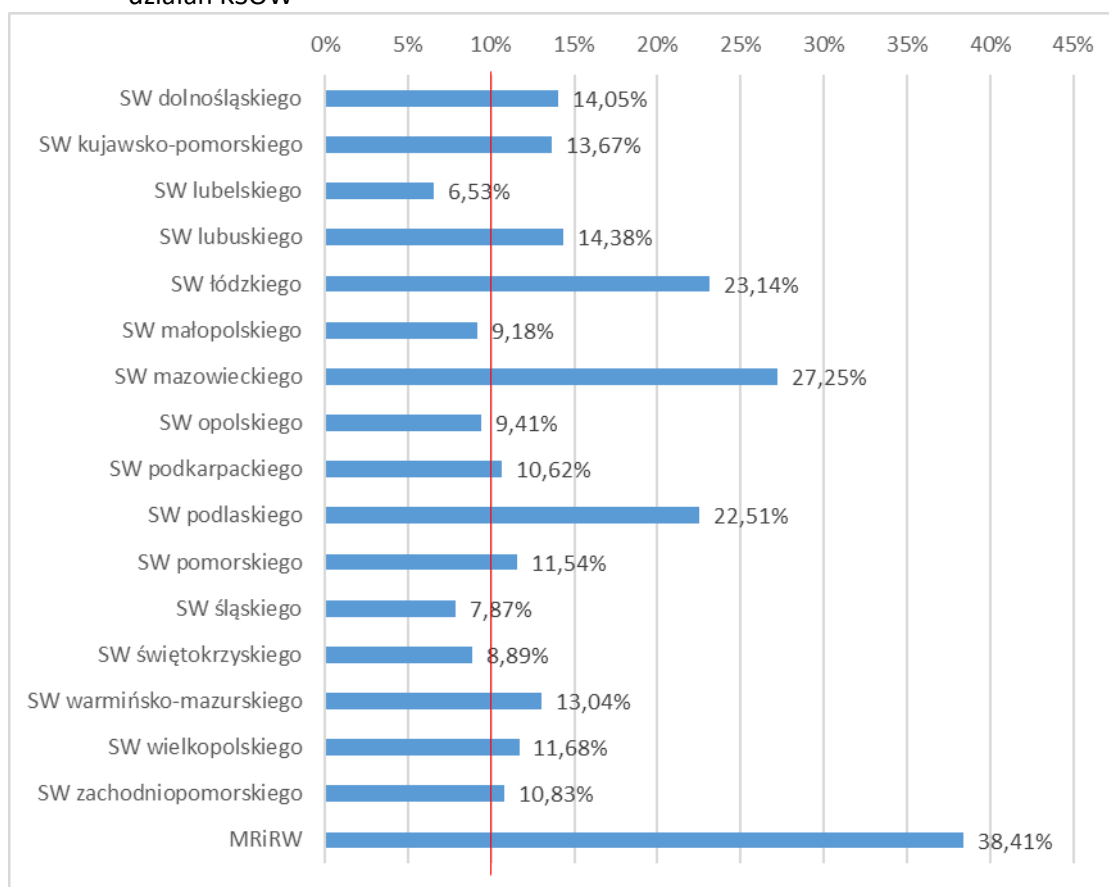
Wykres 4. Procentowy udział środków wydatkowanych na działania podstawowe

Plan komunikacyjny

W okresie objętym sprawozdaniem w ramach działania 8 „Plan komunikacyjny PROW 2014-2020” zrealizowano 367 operacji na kwotę ponad 10,5 mln złotych. Na wykresie 5 przedstawiono procentowy udział środków wydatkowanych w działaniu 8 w stosunku do całości planu operacyjnego. Nie uwzględnia on Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, obie te jednostki realizują tylko operacje w ramach Planu komunikacyjnego. W okresie objętym sprawozdaniem pięć jednostek regionalnych (lubelska, małopolska, opolska, śląska i świętokrzyska) nie osiągnęło zakładanego 10% limitu. Najwięcej środków na to działanie przeznaczyło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (38,41%) i mazowiecka jednostka regionalna (27,25%).

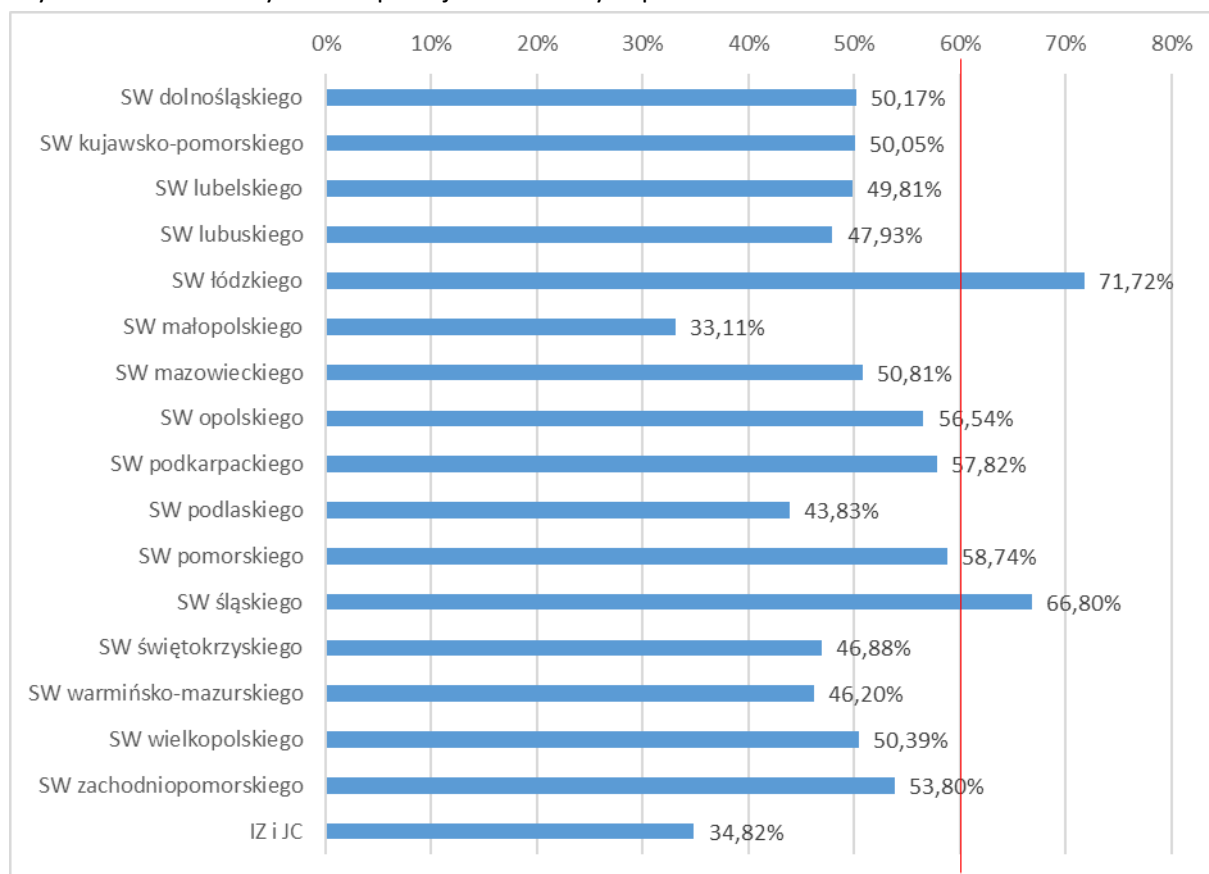
Wykres 5. Procentowe wykorzystanie środków na Plan komunikacyjny w stosunku do wszystkich działań KSOW

Operacje Partnerów KSOW

W przypadku jednostek regionalnych i Instytucji Zarządzającej, po odjęciu środków przeznaczonych na Plan komunikacyjny, operacje zrealizowane przez Partnerów KSOW powinny stanowić przynajmniej 60% wydatkowanych środków. W ramach Planu operacyjnego 2016-2017 tylko dwie jednostki regionalne spełniły wymagany próg udziału operacji partnerskich. Były to JR woj. łódzkiego i śląskiego. Niski procent udziału operacji realizowanych przez Partnerów KSOW występujący na poziomie centralnym wynika z anulowania konkursu dla Partnerów w 2016 roku oraz wykorzystania środków przeznaczonych na konkurs w 2017 roku na poziomie 20%.

Wykres 6. Procentowy udział operacji realizowanych przez Partnerów KSOW

Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) realizuje swoje operacje w ramach dwóch działań - działania 2 „Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich” oraz działania 5 „Poszukiwanie Partnerów KSOW do współpracy w ramach Działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy”. Przeznaczone na te działania środki powinny rozkładać się po równo.

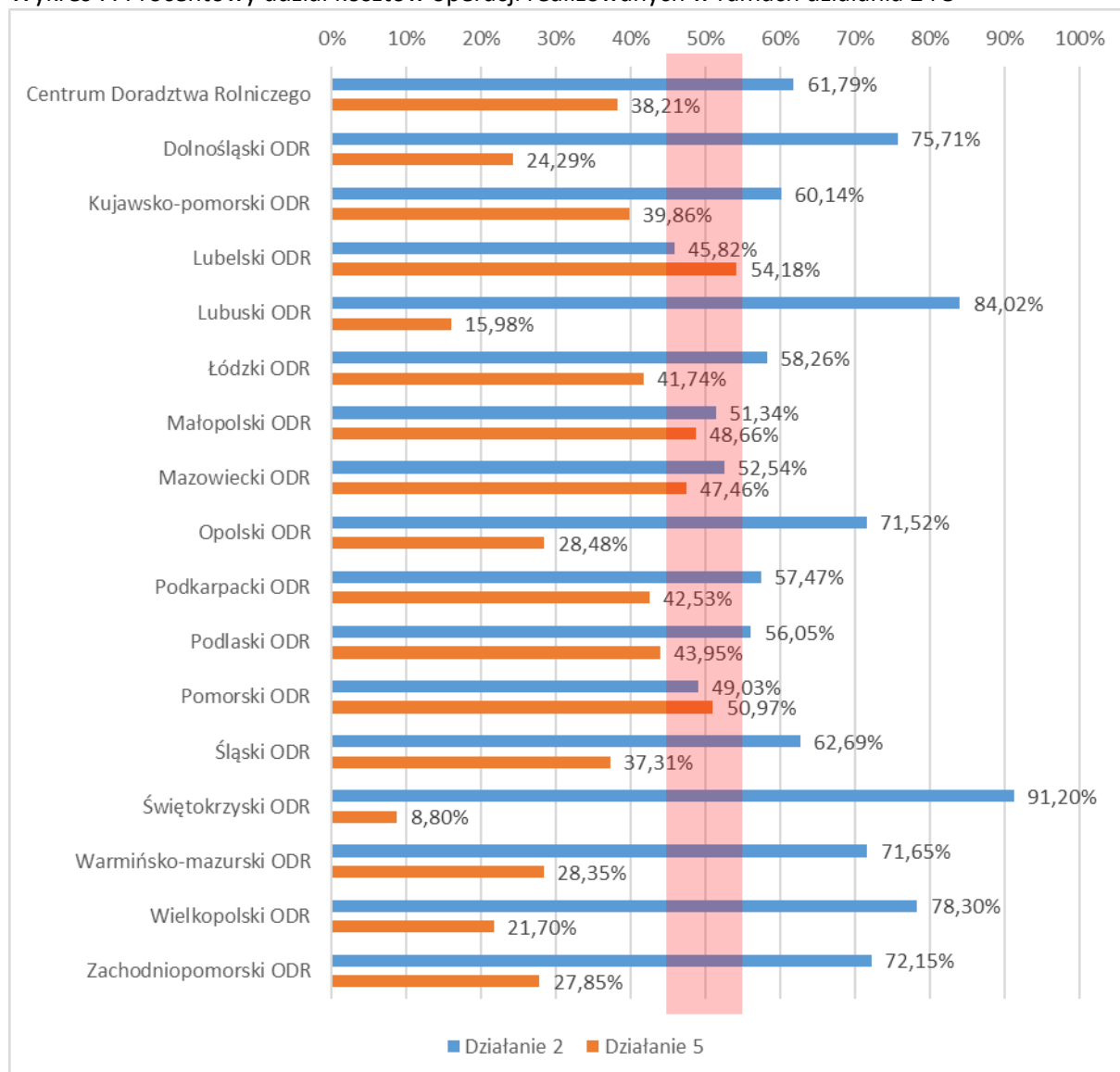
W okresie objętym sprawozdaniem Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie i 9 Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego znacznie (ponad 60%) przekracza obowiązujący próg na działanie 2. W skrajnym przypadku – Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego – na działanie 5 przeznaczył tylko 8,80% wydatkowanych środków, realizując jedną operację przy ośmiu zrealizowanych w ramach działania 2.

W zakresie całego SIR-u w ramach działania 2 zrealizowano 208 operacji, a w ramach działania 5 zrealizowano 71 operacji. Procentowy stosunek poniesionych kosztów w ramach działania 2 i 5 wynosi odpowiednio 65,09% do 34,91%.

Tabela 5. Operacje zrealizowane w ramach SIR

	Działanie 2		Działanie 5			
			Operacje własne		Operacje Partnerów KSOW	
	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN
Centrum Doradztwa Rolniczego	26	1 267 129,84	14	783 530,00	-	-
Dolnośląski ODR	10	227 698,02	3	32 774,89	1	40 271,36
Kujawsko-pomorski ODR	15	233 862,80	4	154 995,51	-	-
Lubelski ODR	7	133 948,57	2	74 792,92	1	83 577,84
Lubuski ODR	20	239 996,45	2	45 659,94	-	-
Łódzki ODR	12	174 728,98	4	74 208,12	1	50 985,79
Małopolski ODR	7	89 397,71	1	35 666,50	1	49 072,80
Mazowiecki ODR	5	183 085,55	7	165 380,24	-	-
Opolski ODR	9	125 649,98	2	50 026,11	-	-
Podkarpacki ODR	8	207 136,18	3	153 287,05	-	-
Podlaski ODR	17	186 609,27	6	108 714,46	1	37 609,40
Pomorski ODR	4	57 757,77	2	60 051,63	-	-
Śląski ODR	22	286 293,86	3	117 207,26	1	53 173,14
Świętokrzyski ODR	8	361 516,78	1	34 900,00	-	-
Warmińsko-mazurski ODR	8	265 580,97	1	44 039,97	1	61 051,45
Wielkopolski ODR	14	184 832,50	5	51 212,26	-	-
Zachodniopomorski ODR	12	140 612,27	4	54 272,30	-	-
RAZEM	208	4 505 343,44	64	2 040 719,16	7	375 741,78

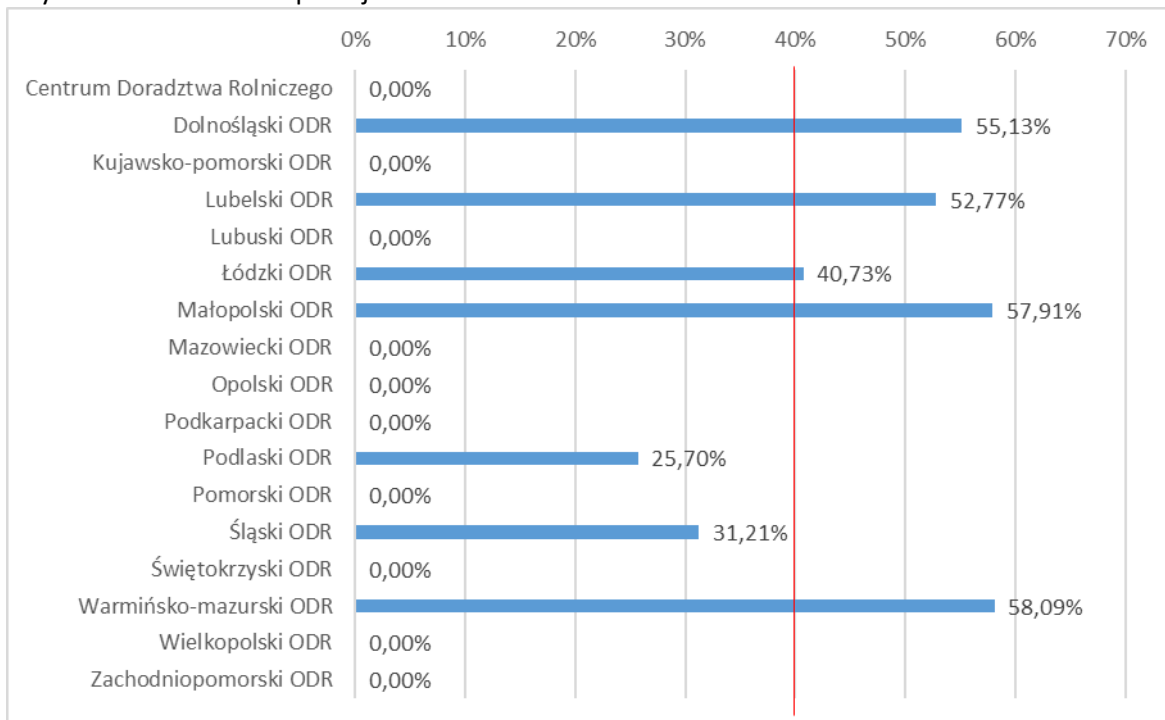
Wykres 7. Procentowy udział kosztów operacji realizowanych w ramach działania 2 i 5

Operacje Partnerów KSOW powinny stanowić co najmniej 40% środków przeznaczonych na działanie 5 *Poszukiwanie Partnerów KSOW do współpracy w ramach Działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy.*

W okresie sprawozdawczym w działaniu 5 zrealizowano 7 operacji Partnerów KSOW na kwotę 375,7 tys. zł przy 64 operacjach własnych na kwotę 2 040,6 tys. zł. Operacje Partnerów KSOW stanowią 15,55% wszystkich operacji zrealizowanych w ramach tego działania. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz 9 WODR-ów dotychczas nie wybrało do realizacji żadnej operacji partnerskiej. Pozostałe WODR-y zrealizowały po jednej operacji Partnera KSOW. Pomimo szeroko prowadzonej akcji promującej możliwość realizacji operacji w ramach działania 5, Partnerzy KSOW nie wykazywali większego zainteresowania tym działaniem.

Wykres 8. SIR – udział operacji Partnerów KSOW w działaniu 5

2. Efekty realizacji działań dwuletniego planu operacyjnego w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne ze Wspólną Statystyką Sieci w UE)

Szczegółowe dane dotyczące efektów działań KSOW w ujęciu ilościowym zrealizowane do 31 grudnia 2017 r. przedstawiono w załączniku 2 do sprawozdania – plik „Zal_2_PD_20172017.xlsx”. Format załącznika 2 do sprawozdania rocznego z Planu działania KSOW na lata 2014-2020 jest zgodny ze „Wspólną Statystyką Sieci” Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W ramach Planu działania zrealizowano przedsięwzięcia skierowane do różnorodnych odbiorców, w szczególności mieszkańców obszarów wiejskich, rolników, jak również konsumentów produktów i usług oferowanych na polskiej wsi.

Przez okres objęty sprawozdaniem (2,5 roku) jednostki zaangażowane w realizację KSOW brały udział w 2892 wydarzeniach regionalnych, 417 krajowych i 73 międzynarodowych, w których uczestniczyło 7,7 mln osób. Przez wydarzenia rozumiane są konferencje, seminaria, szkolenia i inne wydarzenia tematyczne, a także wydarzenia o charakterze promocyjnym takie jak targi, wystawy, eventy plenerowe, które współorganizowała sieć lub w trakcie których sieć zorganizowała stoiska informacyjne. Duża liczba uczestników wynika z faktu, iż do wydarzeń wliczone są stoiska informacyjne na dużych targach krajowych i międzynarodowych, np. Agrottravel, Natura Food, Grune Woche, BioFach.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 2706 działań o charakterze szkoleniowym (warsztaty, szkolenia, wyjazdy studyjne), w których uczestniczyło ponad 100 tys. osób. Zakres tematyczny powyższych operacji to przede wszystkim koncentracja na transferze wiedzy i innowacji oraz informowaniu o PROW.

Prowadzone przez jednostki zaangażowane we wdrażanie KSOW strony internetowe były odwiedzane prawie 39 mln razy. W okresie sprawozdawczym zanotowano prawie 2,5 mln unikalnych użytkowników zgodnie ze statystykami podawanymi przez Google Analytics. Na koniec 2017 r. funkcjonowało 16 mediów społecznościowych, co przełożyło się na 3518 opublikowanych postów na facebooku oraz 281 tweetów. Liczba fanów na facebooku przekroczyła 33 tys. osób.

Wydano 2337 publikacji w formie książek, ulotek i broszur. Nagrano i rozpowszechniono 1681 filmów, programów telewizyjnych i audycji radiowych. Zorganizowano 115 konkursów. W ramach innych narzędzi komunikacji publikowano artykuły w prasie i internecie, wykonano tablice informacyjne, a także rozpowszechniono informacje o PROW 2014-2020 na nośnikach elektronicznych.

24 Grupy Robocze i tematyczne działające na poziomie centralnym i regionalnym odbyły 291 spotkań, wliczając w to tryb obiegowy.

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele jednostek wdrażających uczestniczyli w 69 spotkaniach zorganizowanych przez ESROW oraz EIP-AGRI. W ramach współpracy przetłumaczono i rozpowszechniono ponad 200 informacji.

3. Efekty realizacji planu działania w ujęciu jakościowym

Ze względu na brak określonego wzoru zbiorcza analiza ankiet ewaluacyjnych z przeprowadzanych szkoleń nie jest możliwa. Poszczególne jednostki wdrażające KSOW przedstawiły swoje analizy na różnych, nieporównywalnych poziomach szczegółowości. W swoich analizach przedstawiły też odpowiedzi na różne, nie pokrywające się pytania ankietowe.

Próbując podsumować przesłane analizy, można stwierdzić ogólne zadowolenie uczestników z przeprowadzonych szkoleń, zarówno z ich poziomu merytorycznego, jak i organizacyjnego. Średnia ocen ze szkoleń utrzymywała się na poziomie pomiędzy 4 a 5 w 5-stopniowej skali ocen, gdzie 5 oznaczało ocenę najwyższą.

Wśród uwag zgłaszanych przez uczestników najczęściej pojawiały się uwagi dotyczące miejsca szkolenia i związanych z tym problemami z dojazdem oraz prośby o podawanie większej ilości przykładów praktycznych.

Dodatkowo Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zgłosiła zastrzeżenie, że dane dotyczące zadowolenia rolnika ze szkolenia nie są adekwatne do efektów rzeczywistych szkoleń. Ponieważ szkolenia były prowadzone dla wszystkich rolników, niestety nie można ocenić ich efektywności, gdyż nie można tego ocenić ani po ilości prawidłowo wypełnionych wniosków, ani po liczbie w ogóle złożonych wniosków. Wynika to z faktu, że część rolników dowiadywała się w trakcie spotkania np., że nie spełnia warunków przyznania pomocy lub zrezygnowało po szkoleniu z ubiegania się o dotacje. Niektórzy rolnicy, których wnioski spłynęły do ARiMR, wypełniali wnioski z pomocą doradców rolniczych i nie uczestniczyli w szkoleniach. Stąd brak jest miarodajnych danych.

4. Informacje o przeprowadzonych kontrolach w zakresie funkcjonowania KSOW oraz realizacji planu działania

Kontrole zewnętrzne

W 2017 r. 5 jednostek regionalnych KSOW było kontrolowanych przez podmioty zewnętrzne.

Kujawsko-pomorska jednostka regionalna

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi skontrolowało 2 operacje Partnerów KSOW i jedną własną. W wyniku zaleceń pokontrolnych przyjęto zasadę wizytacji minimum 10% realizowanych imprez, organizowanych przez Partnerów KSOW w ramach konkursów.

Małopolska jednostka regionalna

- Kontrola przeprowadzona przez MRiRW – Biuro Pomocy Technicznej dotycząca funkcjonowania JR KSOW Województwa Małopolskiego. Kontrola nie wykazała żadnych uchybień w zakresie kosztów funkcjonowania JR KSOW, zalecono jednakże zamieszczenie zaktualizowanej wersji Planu działania KSOW na lata 2014-2020 na portalu regionalnym.
- Kontrola przeprowadzona przez Biuro Kontroli MRiRW – Biuro Kontroli w zakresie zrealizowanych wybranych projektów partnerskich w 2016 r. w ramach Planu Działania KSOW 2014-2020. Do chwili sporządzania niniejszego sprawozdania jednostka kontrolująca nie przekazała raportu z kontroli.
- Kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej w stosunku do okresu objętego sprawozdaniem (lata: 2015, 2016, 2017) nie wykazała uchybień i nieprawidłowości.

Mazowiecka jednostka regionalna

W dniach od 1 września do 4 grudnia 2017 r. odbyła się kontrola MRiRW w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie w zakresie prawidłowości realizacji przez UM Planu działania Pomocy Technicznej w ramach schematu II Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zatwierdzonego na 2017 rok. Otrzymane w wystąpieniu pokontrolnym zalecenia dotyczyły szczegółów rozliczeń z Agencją Płatniczą

oraz ologowania na stronie internetowej UM. Wszystkie uchybienia zostały skorygowane lub wyjaśnione.

Świętokrzyska jednostka regionalna

W dn. 30.03. - 14.04.2017 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło kontrolę w zakresie wydatków na realizację przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – jednostkę regionalną KSOW dwóch operacji, zrealizowanych w ramach Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017. Zalecenia pokontrolne dotyczyły zasadności dokonanych przez wnioskodawców wybranych wydatków na realizację operacji. W wyniku zaleceń pokontrolnych Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego poinformował podmiot kontrolujący, że w celu zapewnienia pełnej przejrzystości dokumentacyjnej wydatków dokonywanych w ramach operacji umożliwiającej Urzędowi oraz organom kontroli dokonania oceny ich zasadności, prócz dokumentacji wynikającej z podpisanych umów na realizację operacji oraz procedur i wytycznych wskazanych przez Instytucję Zarządzającą w przypadkach budzących wątpliwości sporządzane będą notatki służbowe uszczegóławiające wykonane usługi. Notatki te będą dołączone do akt sprawy stanowiąc ich integralną część, a także będą przedstawiane do rozliczeń operacji z Agencją Płatniczą.

Zachodniopomorska jednostka regionalna

W 2017 roku przeprowadzona została jedna kontrola, której przedmiotem była prawidłowość i efektywność wykorzystywania dotacji celowych przekazanych dla samorządu województwa zachodniopomorskiego na realizację zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w roku 2016. Kontrola przeprowadzona została przez Wojewodę Zachodniopomorskiego, w terminie 11-15 września 2017 r. Do dnia 31 grudnia 2017 roku nie zostały przedstawione oficjalne wyniki przeprowadzonej kontroli, ani zalecenia pokontrolne.

Audyt wewnętrzny

Dodatkowo w UM Województwa Lubelskiego przeprowadzono audyt wewnętrzny. Badaniem audytowym objęto system przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Celem zadania audytowego była ocena adekwatności, skuteczności i efektywności systemu przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień oraz ocena prawidłowości, zgodności i kompletności czynności w zakresie prowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Zespół audytorów po przeprowadzeniu zadania pn.: „Proces przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego” stoi na stanowisku, że w audytowanej jednostce funkcjonuje adekwatny, skuteczny i efektywny system kontroli w obszarze prowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych. W trakcie badania audytowego stwierdzono uchybienia formalne o niskiej istotności, które nie miały wpływu na wynik postępowań. Z uwagi na niską istotność audytorzy odstąpili od formułowania zaleceń w tym zakresie, jednakże w kolejnych postępowaniach należy wyeliminować tego typu uchybienia.

Kontrole doraźne / na miejscu operacji realizowanych przez Partnerów KSOW

Jednostki regionalne / odpowiednie departamenty Urzędów Marszałkowskich przeprowadzały kontrole doraźne / na miejscu operacji realizowanych przez Partnerów KSOW. Kontrole polegały na sprawdzeniu zgodności realizacji operacji z umowami partnerskimi, zestawieniem rzeczowo - finansowym oraz formami realizacji operacji deklarowanymi przez poszczególnych partnerów. Kontrolowano również sposób i formę informowania o Programie.

W województwie kujawsko-pomorskim skontrolowano 2 operacje Partnerów KSOW a w lubuskim 3. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień.

W województwie małopolskim w skontrolowanych operacjach nie wykazano żadnych nieprawidłowości. W trakcie realizacji operacji dokonywano także przeglądu stron internetowych Partnerów KSOW celem weryfikacji zamieszczania informacji o realizowanych operacjach i o ich współfinansowaniu ze środków UE. W przypadku dwóch operacji wystąpiły uchybienia dotyczące wizualizacji na stronie (zbyt mały rozmiar logotypów i sloganu) i zalecono dokonanie poprawy wizualizacji zgodnie z Księgą Wizualizacji znaku PROW 2014-2020.

W 2017 roku Departament Kontroli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, przeprowadził kontrole doraźne 6 projektów Partnerów KSOW realizujących operacje w ramach PO 2016-2017 dla województwa mazowieckiego w 2017 roku. Z przeprowadzonych kontroli zostały sporządzone sprawozdania obrazujące stan faktyczny. Zespół kontrolujący nie wydał żadnych zaleceń pokontrolnych.

Pracownicy Referatu Kontroli Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UM Województwa Opolskiego przeprowadzili czynności kontrolne dotyczące realizacji Planu operacyjnego KSOW 2016-2017. Kontrole na miejscu dotyczyły 3 operacji realizowanych przez Partnerów KSOW. Nie odnotowano żadnych uchybień ani nie wydano zaleceń.

Pomorska jednostka regionalna KSOW w 2017 r. skontrolowała jeden projekt partnerski. Zakres kontroli obejmował działanie związane z organizacją jednego z cyklu szkoleń. Kontrola miała wynik pozytywny, nie wydano żadnych zaleceń.

5. Efekty realizacji zadań z zakresu informowania o Programie – kroki podjęte w celu zapewnienia upowszechnienia programu zgodnie z art. 66 ust. 1, lit. i rozporządzenia 1305/2013

Podczas realizacji operacji objętych Planem działania KSOW na lata 2014-2020 zapewniano upowszechnienie informacji o Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 oraz o Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Upowszechnianie informacji o PROW było realizowane na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r., księgi wizualizacji zamieszczonej na stronie MRiRW oraz wytycznych określonych w piśmie z dnia 28 października 2015 r. o sygn. PT/zks/isz-501-17/15(1283).

Podstawową formą przekazywania informacji były konferencje, spotkania szkoleniowo-informacyjne, warsztaty, szkolenia i spotkania informacyjne, podczas których dystrybuowano materiały informacyjno-promocyjne dotyczące Programu.

Utrzymywany był kontakt ze środkami masowego przekazu: telewizja, radio, prasa, w szczególności emisja audycji radiowych w krajowych i regionalnych rozgłośniach radiowych oraz wątków nt. PROW w programach i audycjach telewizyjnych w krajowych stacjach.

Informacje dotyczące Programu udzielane były podczas międzynarodowych i ogólnopolskich imprez o charakterze rolniczym, targów, imprez plenerowych – w formie stoisk informacyjnych.

Zapewniano upowszechnienie informacji o Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 oraz o Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w sposób dostosowany do sposobu realizacji operacji. Do informowania i rozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFRROW, zgodnie z warunkami określonymi w księdze wizualizacji znaku PROW na lata 2014-2020 zobowiązywano w umowach wykonawców poszczególnych zadań oraz Partnerów KSOW w ramach realizowanych operacji. Ponadto jednostki wdrażające obowiązek informowania zapewniały czasem także we własnym zakresie, np. poprzez udostępnianie banerów / roll-upów / plakatów opatrzonych logotypami zgodnie z księgą wizualizacji znaku PROW na lata 2014-2020 i przekazywanie informacji ustnej w trakcie realizacji operacji np. konferencji, szkoleń, wyjazdów oraz zamieszczaniu informacji na portalu KSOW.

Sposób informowania o źródle finansowania i wkładzie finansowym UE był uzależniony od rodzaju operacji i różnorodności wykorzystywanych nośników, m.in.:

- 1) imprezy plenerowe (targi, wystawy, dożynki itp.) oznakowane poprzez ekspozycje roll-upów / banerów / plansz zawierających wymagane logotypy, ponadto informacje o wsparciu ze środków EFROW była przekazywana przez pracowników obsługujących stoiska,

- 2) spotkania informacyjne / szkolenia / konferencje / warsztaty / wyjazdy oznakowane były zgodnie z wymogami, poprzez ekspozycje wizualizacji znaku PROW 2014-2020 w salach, oznakowanie prezentacji, list obecności oraz innych materiałów informacyjnych przeznaczonych dla uczestników,
- 3) audycje radiowe zawierały odwołanie słowne, audycje telewizyjne opatrzone były planszą z odpowiednimi logotypami i odwołaniem słownym,
- 4) materiały informacyjne / materiały informacyjno-promocyjne / roll-upy / artykuły prasowe promujące Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, KSOW oraz materiały informacyjne dotyczące poszczególnych operacji zawierały odpowiednie logotypy oraz slogany,
- 5) gadzety / długopisy / notesy / kalendarze i inne materiały promocyjne zawierały odpowiednie logotypy oraz slogany.

Przy realizacji działań w zależności od rodzaju operacji i typu nośnika zamieszczano następujące informacje:

- 1) wymagane logotypy (tj. co najmniej UE, KSOW, PROW 2014-2020) oraz slogan „Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie”
- 2) wymagane logotypy oraz slogany: „Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie”; Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Projekt / audycja / materiał / publikacja opracowana przez...; Projekt / audycja / publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”.

ARiMR oraz samorządy prowadziły również punkty informacyjne PROW 2014-2020, w których udzielano informacji o Funduszach Europejskich zarówno osobiście, jak i telefonicznie oraz mailowo. Samorząd województwa lubelskiego stworzył dodatkowo mobilny punkt informacyjny, dzięki któremu dotarło do szerszej grupy odbiorców. Kontakt bezpośredni i dystrybucja materiałów promocyjnych wpłynęła na większą rozpoznawalność PROW i KSOW. ARiMR prowadzi również bezpłatną infolinię na której można otrzymać wszelkie niezbędne informacje o programie. Warto podkreślić, że obsługują ją osoby niedowidzące lub niewidome, co przyczynia się do niwelowania wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych.

Wszystkie jednostki wdrażające upowszechniają informację o PROW na swoich stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych, takich jak facebook czy twitter.

Samorząd województwa łódzkiego wydaje kwartalnik „Wprowadzamy zmiany”, który zawiera treści związane z rozwojem obszarów wiejskich i możliwościami związanymi ze środkami finansowymi pochodzącymi z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W województwie dolnośląskim wykonano prawidłowo oznakowane mapy ścienne dolnośląskich Lokalnych Grup Działania, które były dystrybuowane wśród Lokalnych Grup Działania oraz wszystkich gmin należących do LGD celem umieszczenia ich w widocznych miejscach np. sekretariatach czy też korytarzach.

6. Sprawozdanie z działalności grup roboczych i tematycznych w 2017 r.

Tabela 6. Grupy robocze i tematyczne KSOW

Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	2	Liczba uchwał	3	Liczba uchwał w trybie obiegowym	4
Liczba członków GR					44
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					31
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					6
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					7
Grupa Tematyczna ds. podejścia LEADER					
Liczba posiedzeń	3	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	3
Liczba członków GTL					48
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					20
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					3
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					25
Grupa tematyczna ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	1
Liczba członków GTI					44
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					35
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					5
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2+2*
*2 osoby reprezentujące organizację patronacką, w skład której wchodzi instytucje publiczne, partnerzy gospodarczy, partnerzy społeczni oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					
Dolnośląska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					13
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					8
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Kujawsko-pomorska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	2	Liczba uchwał w trybie obiegowym	5
Liczba członków WGR					16

Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					10
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					4
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2
Lubelska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	6
Liczba członków WGR					17
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					8
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					4
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					5
Lubuska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	4	Liczba uchwał w trybie obiegowym	6
Liczba członków WGR					9
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					7
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					0
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2
Łódzka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	6
Liczba członków WGR					16
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					11
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Małopolska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	4
Liczba członków WGR					21
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					12
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					7
Mazowiecka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	3	Liczba uchwał	7	Liczba uchwał w trybie obiegowym	2
Liczba członków WGR					11
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					6
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Opolska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	9
Liczba członków WGR					22
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji					7

publicznych					
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					7
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					8
Podkarpacka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	3	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					16
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					11
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					1
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					4
Podlaska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	1	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					47
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					21
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					14
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					12
Pomorska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	7
Liczba członków WGR					13
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					9
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					3
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					1
Śląska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	1	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	10
Liczba członków WGR					20
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					13
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					4
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Świętokrzyska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	6
Liczba członków WGR					8
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					6
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					0
Warmińsko-mazurska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	6
Liczba członków WGR					10
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					6

Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					1
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					3
Wielkopolska Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	3	Liczba uchwał	3	Liczba uchwał w trybie obiegowym	5
Liczba członków WGR					18
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					14
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					2
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2
Zachodniopomorska Wojewódzka Grupa Robocza ds. KSOW					
Liczba posiedzeń	0	Liczba uchwał	0	Liczba uchwał w trybie obiegowym	6
Liczba członków WGR					9
Przedstawiciele właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych					6
Przedstawiciele partnerów społeczno-ekonomicznych					1
Podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie					2

W 2017 r. na poziomie Centralnym odbyły się dwa posiedzenia Grupy Roboczej ds. KSOW oraz 4 posiedzenia grup tematycznych: 3 posiedzenia Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER oraz 1 posiedzenie Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Grupa Robocza ds. KSOW podjęła siedem uchwał (w tym cztery w trybie obiegowym), w których przyjęła roczne sprawozdanie z realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020 za rok 2016, zaopiniowała zmiany Planów operacyjnych KSOW na lata 2016-2017, zmianę Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i przyjęła trzecią informację półroczną z realizacji planu operacyjnego na lata 2016-2017. Grupy tematyczne podjęły 6 uchwał (w tym 4 w trybie obiegowym): 4 uchwały GTL i 2 uchwały GTI. GTL uchwałą nr 4 wydała rekomendacje w sprawie potrzeb szkoleniowych Lokalnych Grup Działania z Planu działania KSOW na lata 2014-2020.

16 Wojewódzkich Grup Roboczych ds. KSOW w 2017 roku odbyło 15 spotkań, na których przyjęto 24 uchwały. W trybie obiegowym przyjęto zaś 99 uchwał. Pięć WGR: opolska, pomorska, świętokrzyska, warmińsko-mazurska i zachodniopomorska w 2017 r. pracowały tylko w trybie obiegowym. Nie odbyło się żadne spotkanie plenarne. Najczęściej, po trzy razy, spotykały się grupy: mazowiecka i wielkopolska. W przeważającej części przyjmowane uchwały dotyczyły opiniowania Planu operacyjnego 2016-2017, jego zmian oraz sprawozdań z realizacji. Wojewódzkie Grupy Robocze w 2017 r. nie udzieliły żadnych zaleceń i rekomendacji.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) NR 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych* powinna istnieć ścisła

współpraca między instytucjami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w trakcie całego cyklu programowania obejmującego przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ocenę. Poszczególne podmioty powinny mieć proporcjonalną reprezentację w organach opiniotawczo-doradczych jakim są grupy robocze.

Na poziomie centralnym w Grupie Roboczej ds. KSOW i Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich występuje wyraźna nadreprezentacja władz i instytucji publicznych. O ile w przypadku GR ds. KSOW wynika to z udziału przedstawicieli wszystkich podmiotów zaangażowanych w KSOW, to w przypadku GTI brak jest zrównoważonej reprezentacji podmiotów tworzących grupy operacyjne EPI.

W Wojewódzkich Grupach Roboczych również występuje nadreprezentacja instytucji publicznych. Tylko w przypadku trzech województw: lubelskiego, opolskiego i podlaskiego, przedstawiciele instytucji publicznych stanowią mniej niż 50% składu grupy.

W załączeniu (w wersji elektronicznej):

Załącznik nr 1 – Przebieg realizacji działań KSOW (celów KSOW) oraz priorytetów PROW w ujęciu finansowym i ilościowym, w szczególności liczba i wartość złożonych wniosków zawartych umów oraz zrealizowanych operacji w ramach działań i priorytetów objętych dwuletnim planem operacyjnym 2016-2017.

Załącznik nr 2 – Efekty realizacji działań dwuletniego planu operacyjnego 2016-2017 w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne ze Wspólną Statystyką Sieci w UE).